

Narodna mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 20 Lir — ne-
deljska letaka ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 50 Lir
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izbeja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire; Estero, me-
se 20 Lire. Edizione
domenica, anno 34
Lire, Estero 50 Lire.
C. C. P. Lubiana
10.650 per gli abbo-
namenti; 10.349 per
le inserzioni.
Filiale:
Novo mesto.

SCOUVENEC

Bollettino No. 942

Occupazioni di posizioni in Tunisia

Contraattachi nemici respinti 5 mercantili nemici gravemente dan- neggiati

Il Quartier Generale delle Forze Armate co-
munica:

In Tunisia gruppi di combattimento ita-
liani e germanici hanno guadagnato terreno dopo
vivaci scontri locali, occupando posizioni montane
tenacemente difese. Contraattachi nemici sono
stati respinti. Abbiamo fatto prigionieri e cattu-
rato materiale.

Nella Sirtica nuclei avversari che tenta-
vano azioni di disturbo venivano annientati. Du-
rante la giornata batterie contraeree abbatterono
due apparecchi britannici.

Velivoli germanici in attacchi contro convo-
gio anglo-americano di rifornimento nelle acque
algerine hanno colpito negli ultimi due giorni
e gravemente danneggiato 5 grandi mercantili e
una torpediniera.

Vojno poročilo št. 942

Osvojitev novih postojank v Tunisu

Sovražni protinapadi odbiti — 5 so- vražnih trgovskih parnikov težko poškodovanih

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

V Tunisu so italijanski in nemški bojni
oddelki pridobili novo ozemlje po živahnih
krajnih spopadih, ki so zavzeli srdito bren-
njene gorske postojanke. Sovražni protinapadi
so bili odbiti. Prijeli smo ujetnike in zaplenili
vojno gradivo.

V Sirti so bila uničena nasprotna jedra,
ki so poskušala izvajati vznemirjevalne na-
stopne.

Profilatsko topništvo je podnevi zblo dva
angleška stroja.

Nemška letala so napadajoč angleško-ame-
riško spremeljavo, dovažajočo okrepitve v alžir-
skih vodah zadnja dva dni zadela in težko po-
škodovala pet velikih trgovskih parnikov in
eno torpedovko.

Severna Afrika je trd oreh za Anglosase

Buenos Aires, 23. dec. AS. Nezdovoljstvo
nad neuspehi v Tunisu odmeva iz severnoame-
riškega tiska, ki je moral priznati, da je pravo-
časni nastop Osi podrl načrte ameriškega vr-
hovnega poveljstva. »Herald Tribune« piše:
Borba se nadaljuje na področju, ki ga nadzira
sovražnik, kateri ima orožje, bojnega duha in
letalsko pobudo. Zelo težko bo ukloniti takšne
sile. Pot je še dolga in žrtve bodo naraščale iz
dneva v dan. »Philadelphia Record« pa piše, da
morajo severnoameriške sile, ki so zamudile
priložnost za zasedbo Tunisa, nasprotovati spo-

sobnim manevrom Italijanov in Nemcev na šte-
vilnih postojankah v Tunisu. List pripominja,
da je letalska premoč Osi najtežji udarec za
zaveznike pri tem boju. V začetku so zavezni-
ci upali, da bodo imeli premoč v zraku ter da bodo
lahko ovirali prevoz osnega gradiva in čet v
Tunis. Toda dočim so zavezniški gubljali čas,
je Os delala. List končno poudarja, da zavez-
niki zaradi težavnega ozemlja ne morejo izva-
jati velikih nastopov in da so čete na poteh
med gorami izpostavljene stalnemu bombardir-
anju.

Zopet potres v Turčiji

Ankara, 23. decembra AS: V Severni in Srednji
Anatoliji je bil nov velik potres. Posebno priz-
deta je bila srednja Anatolija, ker so bila občno
poškodovana mesta Ordu, Sivas, Kastamuni, Balra,
Tokat, Fatsa in Kaisari. Po doseganih poročilih je
bilo nad 600 mrtvih in tudi toliko ranjenih. Gmot-
ne škode še ni bilo mogoče oceniti, je pa vsekakor
velika, zlasti ker so v številnih hišah po potresu
izbruhnili požari. Oblasti so organizirale najnuj-
nejšo pomoč za ponesrečence.

Zanimiva ameriška izjava

Buenos Aires, 23. decembra AS: Podpredsed-
nik Združenih držav Wallace je izjavil dopisniku
uradnega lista metodistične vere »Christian Science
Monitor« na vprašanje, če bo morebiti bodoči ame-
riški mir izključil politične imperializme in gospo-
darske imperializme ter narodnostna sovraštva in
maščevanja takole: »Mislim, da moram izjaviti, da
vse kaže ravno nasprotno.« Wallace je dodal, naj
se mnogo dela, da bi bodoči mir ne bil le tragičen
odmor med dvema strašnima vojskama.

Arabsko prebivalstvo je na strani osi

Bojišče v Afriki, 23. dec. AS: Dopisnik agen-
cije Stefani poroča iz Severne Afrike: Dočim izva-
jajo italijansko-nemške divizije v Sirti predvidene
premičke ter zadajajo sovražniku izgube in mu pre-
prečujejo dovoz živeža, pa naše letalske sile in sa-
harski oddelki v južni Libiji plodono nastopajo
proti angleškimi oboroženim avtomobilom, ki bi
radi ovirali naše zveze v zaledju. Ti avtomobili so
posebne vrste hitrih vozil na velike razdalje in se
lahko dolgo zadržujejo v pušavi. Lov na te »pu-
šavske jadrance« je posebno privlačen, zlasti ta-
krat, kadar se približajo obalnim pokrajinam, ka-
kor se je zadnje dni večkrat zgodilo. Lovijo jih
straže, patrolne in Arabci, in sicer ponoči, ker se
podnevi navadno skrivajo. Tega lova se udeležujejo
tudi ogledniška letala. Dosedanja borba je rodila
že lepe uspehe. Vsak dan prinese več takih avto-
mobilov in mnogo ujetnikov. Usoda teh vojakov je
podobna usodi njihovih prednikov, ki so delovali
zadnje leto v Egiptu in Cirenajki in so bili skoro
vsi zajeti. Voditelj teh skupin je polkovnik Ster-

München v noči na 22. december zgubila 12 stro-
jev. Med njimi je bilo 8 štirimotornikov vrste
»Lancaster«, »Stirling« in »Halifax«. Tako je an-
gleško letalstvo zgubilo najmanj 80 letalcev. Vsi
nemški lovci, ki so se dvignili, so se nepoškodova-
ni vrnili v oporišča. Včeraj ponoči in podnevi
je angleško letalstvo zgubilo skupno 32 letal, med
njimi veliko število štirimotornikov.

Berlin, 23. dec. AS. V zvezi z razvojem voja-
škega položaja na vzhodnem bojišču so snoči na
pristojnem viru poudarili, da je položaj po svo-
jem bistvu enak položaju, kakršen je nastal na

začetku prejšnje sovjetske ofenzive. Rdeči so pro-
dri med nemške in zavezniške utrdbe in na ne-
katerih točkah so njihovi klini precej globoki, to-
da gre le za kline in celo moskovski opazovalci
sodijo, da je zato sovjetska zasedba tega ali onega
kraja problematičnega značaja. Lahko je mo-
goče, da je bil ta ali oni kraj dosežen, s tem pa
še ni rečeno, da je bilo zasedeno tudi vse pod-
ročje okoli tistega kraja. V teku so nemški pro-
tiukrepi. Usoda, ki bo zadela te kline ne bo dru-
gačna od prejšnje usode pri podobnih sovjetskih
vdorih. Vsekakor bo slabša predla boljševikom.

Nemško poveljstvo ni bilo presenečeno

Berlin, 23. dec. V nemških vojaških krogih
so kakor vedno v začetku velikih obrambnih
nastopov popolnoma rezervirani glede razvoja
sedanjega položaja, ki ga bo šele po preteku
določenega časa lahko jasno prepoznati na pod-
lagi dejstev in uspehov te ali one strani. Pri-
pomnijo le toliko, da je bilo zbiranje Stali-
novih sil za sedanjo ofenzivo nemškemu vrhov-
nemu poveljstvu že dolgo znano ter ga
je uspešno motilo zavezniško letalstvo in da
je nemško vrhovno poveljstvo čisto gotovo pra-
vočasno preskrbelo vse drugo za kakršno koli
morebitnost. Tukaj se sodi, da dogodki ob sred-
njem Donu izdajajo Stalinovo obupno potrebo.

najti nadomestilo za to, česar ni mogel doseči
pri nobeni prejšnji ofenzivi. V resnici je nje-
gova igra med Kalininom in Toropcem zgubljena
brez najmanjšega operativnega uspeha za
Sovjete in tudi pri Stalingradu nemško-romun-
ska ofenziva vedno bolj narašča in jemlje po-
gum krvavečim sovjetskim masam. Še enkrat
se boljševiški nestvor po sodbi nemških vo-
jaških krogov z nohti in zobmi bori za svoj
obstoje in zato je naloga zavezniških čet v tej
novi obrambni bitki brez dvoma težka. Po zad-
njih poročilih so bile sovjetske izgube na tem
odseku obupno visoke.

Iniciativa je v rokah Nemčije, Italije ter Japonske

Berlin, 23. decembra. AS. Načelnik tiskovnega
oddelka v nemškem zunanjem ministrstvu dr.
Schmidt, ki je bil v spremstvu zunanjega ministra
Ribbentropa, je včeraj zastopnikom tujega tiska
dal nekaj izjav z ozirom na vojni svet, ki je bil
18. in 19. decembra v Hitlerjevem glavnem stanu.
Dr. Schmidt je med drugim dejal:

Kratko uradno poročilo na koncu pogovora je
zadosti zgornjo. Hitler in Duceja odposlanec
sta obravnavala in pretresla vsa sedanja politična
in vojaška vprašanja. Iz tega se je porodila popo-
lna in brezpogojna istovetnost v pogledih in
načrtih glede najuspešnejših načinov za doseg

določenih ciljev in nazadnje tudi zmage. Osne
države imajo matematično gotovost, da bodo iz-
vedle svoje načrte in s tem dobile predpogoje za
najvišji cilj: za zmago, kar razpolagajo z uspešnej-
šimi sredstvi. Zmaga pa je po svoji strani spet
predpogoj za veliki končni cilj: novi evropski red.
Morda bi kdo utegnil imeti pomisleke zaradi tega,
ker so osne vojske ta trenutek zapletene v trde
napadalne bitke. Na ta pomislek je kaj lahko od-
govoriti. Smo priče dogodkov, ki ne spreminjajo
in tudi ne morejo spremeniti splošnega vojaškega
položaja. Položaju pa daje označbo naslednje dej-
stvo: pobuda je v rokah Nemčije in Italije ter Ja-
panske, kakor je bila v preteklosti.

Vojna se bliža Indiji

Japonska letala so uspešno bombardirala Kalkuto in Cittagong

Sanghai, 23. dec. »Il Popolo d'Italia« poroča
iz Sanghaja: Prvič od začetka vojne so japonski
letalci bombardirali Kalkuto. Podrobnosti pravijo,
da so sirene začele tuliti ob 22.30, dočim je ne-
varnost prenehala ob polnoči. Japonska letala so
prihajala nad mesto v raznih valovih in so spu-
ščala svoje razdiralne in zažigalne bombe na utr-
be ob reki Hughly, ki nosijo ime trdnjave Wil-
liam. Bombardirana je bila tudi industrijska čet-
rt Howrah. Škoda je velika. Vtis tega prvega na-
pada je po vsej Indiji zelo globok. Kalkuta je ben-
galska prestolnica, važno pristanišče v vzhodni
Indiji in največje indijsko mesto, ki ima skoraj
dva milijona prebivalcev. Leži 150 km stran od
morja ob rokavu reke Gangesa.

Japonski vojaški krogi še niso izdali nobene
uradne izjave o sedanjih premikih v Birmi. Ome-
jili so se le na zatrilo, da so se na tem odseku
boji po nekaj mesecih zopet obnovili. Prva poro-
čila o obnovitvi sovražnosti na indijski meji je ob-
javil radio v Novih Delhih, ki je dejal, da ne gre
za zloglasno Wavellovo ofenzivo, v kateri bi rad
vrgel Japonce iz Birme in da so angleške čete
95 km severovzhodno od Akyaba, kar v teh veli-
kanskih pokrajinah ne igra nobenega pomena. Mo-
goče je ta napad v zvezi z bodočim Cankajsko-
vim napadom od severa in vzhoda.

V Birmi se nahajajo močne japonske letalske
in kopenske sile, ki bodo nastopile proti sovra-
zniku, kjer bodo hotele in kjer se jim bo zdelo
potrebno. Izjavlja se tudi, da je pristanišče Akyab
največje v severni Birmi, trdno v japonskih ro-
kah in da razen nekaj letalskih napadov doslej ni
doživel nikakih drugih napadov. Splošno vlada
vtis, da si Wawell ne bo upal izvesti veliko ofen-
zivo, ki bi bila zanj zelo nevarna, ker bi v njej
lahko zgubil celo svojo armado tako, da bi mu
primanjkovalo vojaštvo za obrambo Sirije.

»Uradno poročilo o nasprotnikovih bedastocah«

Rim, 23. decembra. AS. Včerajšnje »Uradno
poročilo o nasprotnikovih bedastocah« poroča:
London. Po poročilu moskovskega radia pravijo
v turških dobro obveščenih krogih, da je nemški
poslanik v Bukarešti von Killinger obvestil ro-
munske vlado, da se kažejo znamenja o verjet-
nem zlomu Italije. (Daily Sketch.)

Neki italijanski trgovec, ki je pobegnil iz
Torina, pripoveduje, da se po Italiji širi nov val
nasilja. (Daily Express.)

Pod naslovom »Vatikan in ose priobčuje
»Daily Mail« naslednje: Miroljubni prebivalci
italijanskih vasi so osupli zaradi zasege cerkve-

nih zvonov, ker je to zaseg zapovedala Lutrova
domovina. Katoličani niso navdušeni za vojne,
ki jih bije svobodna Italija, razen za abesinsko
vojno, v kateri so podpirali Duceja iz hvalež-
nosti zaradi lateranskih sporazumov. Katoliški
vpliv bo sprožil vstaje in tudi ne bo dal Vatikanu
pobude, da bi se potoevalo za ločen mir. Vse-
kakor pa predstavljajo katoliki v ladji fašistične
države tovor, ki ni dobro naložen. Ta tovor ladje
ne bo raznesel, lahko pa bi jo z nenadnim sun-
kom v ugodnem trenutku prekučil.

Novo hrvatsko odlikovanje

Zagreb, 23. decembra AS: S Poglavnikovim
dekretom je bilo ustanovljeno odlikovanje za izred-
ne zasluge v miru in vojni za hrvaški narod.

Amerika nadzira tudi Gibraltar

Rim, 23. decembra. AS. Ameriški listi objavl-
jajo na prvih straneh pod velikimi naslovi čla-
nek posebnega dopisnika agencije »Associated
Press« Galagherja iz glavnega zavezniškega
stana v Severni Afriki. Ta dopis od dne 5. de-
cembra pripoveduje s posebnim zadovoljstvom,
da je poveljstvo nad angleško trdnjavo v Gibr-
altarju v prvih dneh vojnih nastopov v Severni
Afriki imel ameriški general Eisenhower. Ta
mož je bil po zatrdilu dopisnika po dveh stoletjih
prvi tujec, ki je dobil v roke nadzorstvo nad tem
stebrom britanskega imperija. Kot poveljniku
vseh zavezniških sil v Severni Afriki mu je bil
podrejen tudi poveljnik Gibraltarja, general
Mac Parkane. In v tem je treba videti razlogo,
zakaj dajejo ameriški listi takšen poudarek tej
novici. Je namreč v popolnem skladu z Roose-
veltovo politiko, ki nikjer ne zamudi priložnosti,
da bi pokazal, da Angležem ne preostaja nobena
druga možnost, kakor da se uklonejo volji Wa-
shingtona, in sicer v vsakem pogledu.

Trgovski sporazum med Švico in Slovaško

Bratislava, 23. dec. AS. Med švicarskimi in
slovaškimi delegati je bil v Bratislavi podpisan
sporazum o trgovski izmenjavi med obema drža-
vama za prvo polletje 1943. Trgovina med obema
državama se bo povečala.

Lakota v Leningradu

Sofija, 23. dec. Iz Carigrada poročajo, da
po poročilih iz Moskve v Leningradu vlada
vedno večja lakota. Blokada mesta preprečuje
dovoz živeža. Moskovski radio je danes izdal
oklic na leningrajske žene, naj stopijo na me-
sto svojih mož, ako bi bili ti v boju ubiti ali
ranjeni.

Okrepitev švedske obrambe

Stockholm, 23. decembra AS. Švedska vlada je
izdala poročilo, da bo v kratkem izvedla znatne
okrepitve v vojaški organizaciji in da bodo pokli-
cani vojaki, da se bodo izpopolnili v vojaški izurje-
nosti. Poročilo dodaja: »Čeprav so živčna središča
sedanjega spora precej oddaljena od švedskih me-
ja, se mora preko zime in pomladi švedska obram-
ba vendar povečati in izpopolniti. Vpoklic vsakega
vojaka pod orožje en mesec, da se bo ee-
znalil z najnovejšimi vojnimi izkušnjami.

Živilske karte v USA

Rim, 23. dec. AS: V Združenih državah bo v
kratkem izvršeno največje tiskarsko delo na svetu.
V tiskarnah pripravljajo namreč 130 milijonov ži-
vilskih nakaznic št. 2, ki vsebujejo točke za živila.
Nakaznice bodo stopile v veljavo s 1. januarjem.

Škandal v Ameriki

Lisbona, 23. dec. AS: Londonski radio sam je
poročal o velikem škandalu pri dobavljanju ameri-
ške žice za Rusijo. Ruske pritožbe, da je bilo 50%
žice, ki jo je izdelovala »American Indian Compa-
ny« ter jo pošiljala v Rusijo pomanjkljivih, so ime-
le za posledico, da je državni tožilec Biddles obja-
vil, da je bilo pet članov te družbe obtoženih za-
rote proti Združenim državam. Družba je objavila
la napačne izjave o prodaji in izdelavi žice za ar-
mado.

Zagreb, 23. decembra AS: S 1. januarjem bodo
na Hrvaškem uvedene karte za nakup in prodajo
tekstilnih izdelkov.

Važna objava Poveljstva XI. Armadnega zbora

Armadno poveljstvo že delj časa proučuje položaj vsakega interniranca v vojaških taboriščih, da se postopoma osvobodijo tisti, ki se izkažejo zanesljivi glede lojalnosti do italijanskih oblasti in imajo odkritosrčen namen za mirno življenje v krogu svojih družin.

Da se med drugim izogne motnjam pri težavnem delu pregleda in presoje položaja posameznega interniranca, in da se zatre goljufivo delovanje nesramnih in zahrbtnih sleparjev, ki grabijo ogromne vsote denarja na račun ubogih ljudi s tem, da se izdajajo za zanesljive posredovalce pri vojaških oblasteh,

se »prošnje za osvoboditev«

internirancev ne bodo več sprejemale.

Posebna uradna komisija bo naglo zopet pregledala položaj vsakega interniranca.

Merilo za osvoboditev bosta pravica in razumevanje: nobeno moledovanje, nobeno posredovanje tretjih oseb, nobeno priporočilo ali pritisk ne bodo mogli odvrniti Poveljstva od načina njegovega postopanja.

Ta odredba stopi danes v veljavo.

Ljubljana, decembra 1942-XXI.

General armadnega zbora

Poveljnik

GASTONE GAMBARA

Delo Zveze poljedelcev

1. Organizacija

Komaj se je Zveza poljedelcev Ljubljanske pokrajine z navedbo z dne 5. avgusta 1940-XX št. 80 in s preobrazbo kmetijske zbornice ustanovila, je takoj začela z delom za korist stanu, ki ga zastopa.

Osrednja organizacija zveze se je sedaj popolnoma učinkovito izvedla. V okviru možnosti razvijajo zunaj svoje delo svetniki zveze v pričakovanju, da splošni pogoji dovoli še večjo delavnost, prav tako pa uvedbo okrajnih zastopstev, kakor jih je že predlagala Zveza delodajalcev.

Zveza legalno predstavlja nad 45.000 družinskih glav, ki so razdeljeni na prav veliko število večjih posestev, ki večinoma opravljajo neposredno poljska dela in sicer za poljedelsko površino v višini 454.494 ha, od tega pa je 197.430 ha gozda. Po svoji razsežnosti se ta posestva lahko tako razdeli:

Posestev od 1 do 5 hektarjev 23.000, posestev od 5 do 50 ha 21.552, posestev od 50 do 100 ha 343, posestev od 100 do 200 ha 61, nad 200 ha 44 posestev, vsega skupaj 45.000.

V skladu s komisarsko navedbo št. 69 z dne 17. aprila so bile vključene še: a) Slovenska zveza vrtnarjev in b) Slovenska zveza čebelarjev, katere gospodarski in proizvajalni pomen je resnično zelo velik. Zadostuje, če omenimo, da prva s svojimi 51 podružnicami v vsej pokrajini opravlja svoje delo na korist 4000 vrtnarjev na 5500 ha zemlje, druga pa združuje nad 1000 čebelarjev, ki so razdeljeni na 48 podružnic s skupno 20.500 panji.

V svetu Zvezo vrtnarjev in Zvezo čebelarjev zastopata oba predsednika. Predsednik in podpredsednik sta člana sveta izvršilnega odbora Zveze delodajalcev.

Zastopana je tudi v kmetijsko-gospodarskem svetu pokrajinskih korporacij in pri vseh tehničnih in gospodarskih uradih Visokega komisariata. Zveza je tudi popolnoma v celoti uvedena v sindikalni in gospodarski red pokrajine.

2. Pogodbena in podporna delavnost.

Proučili so in izdelali razne načrte, od katerih nekatere sedaj že uvajajo in sicer: 1. ureditev kolektivnih delovnih odnosov za gozdne in oglarske delavce; 2. ureditev medznih razmer za dnevne dninarje in viničarje; 3. ureditev kolektivnih razmer za vrtnarske delavce; 4. kolektivna pogodba za dninarje in medzne delavce in poleg tega a) načrt za zavarovanje proti nesrečam, b) statut za splošno socialno za-

varovanje za poljedelske delavce, c) ureditev kmečkih občinskih sodišč.

3. Kolektivna in individualna pomoč.

Kolektivna in individualna pomoč razne vrste se je razvijala precej živahno. Zlasti se je v popolnem sodelovanju z vojaškimi oblastmi posamično proučilo nad 4500 prošenj kmetov, ki so se morali podajati za dela na svoja zemljišča. Po posredovanju Zveze so vsi pro-

sili dobili odgovarjajoča dovoljenja za prehod v veliko zadovoljstvo njih samih in vojaške oblasti same, ki je izrekla svoje živahno zadovoljstvo. Na ta način je bilo mogoče izvesti žetvijo. Stevilni slučajji praktičnega in tehničnega pomembnega proizvodov, ki bi sicer šli v izgubo. Stevilni slučajji praktičnega in tehničnega značaja so bili zlasti skrbno proučeni. Li slučajji se zlasti nanašajo na prehrano goveda, izbiro semen, poljedelsko orodje, kmečko upravo in računovodstvo, amelioracije, kmečko gradnjo itd.

Pisarne Zveze so vedno polne kmetov, ki najdejo pri uradnikih polno in izrečno zupanje.

4. Tisk in propaganda.

Glasilu »Orač«, mesečnik Zveze, ki ga kmetje zelo cene in se zanimajo za njegovo delavnost, je bilo zmanjšano po obliki in v nakladi.

Zveza je razširila več dragocenih knjig poljedelske tehnike in več drugih publikacij, ki se nanašajo na poljedelstvo v pokrajini.

5. Finančni položaj.

Sedaj se proučujejo razni načrti melioracij, tehnične in kulturne izpopolnitve, racionalnega kmečkega kroženja, zboljšanja in izbire goveda, ureditev namakanja, poskusni nasadi industrijskega značaja in druge odredbe in izpopolnitve socialnega in zavarovalnega značaja, tečajji za stanovsko vzgojo, izpopolnitev mojstrov — gospodarjev itd.

Vse to delo pa stremi za izboljšanje organizacije na vseh gospodarskih, tehničnih, socialnih in proizvajalnih plasteh. Zveza očituje jasno tehnično, organizatorno in podporno zbiranje, da bi se povečala kmetijska proizvodnja v pokrajini.

Razdeljevanje božičnih paketov potrebnim delavcem

V nedeljo, 20. t. m. je bilo v gledališču Pokrajinske delavske zveze na Miklošičevi c. 22. razdeljevanje božičnih daril v obliki paketov z živili najbolj potrebnim delavcem, ki so vpisani v sindikalne organizacije. Izročitev daril se je vršila v prisrčni umetniški manifestaciji, kateri so prisostvovali tudi mestne oblasti. Bili so prisotni tudi predstavniki Visokega komisariata ing. Masera, korporativni inspektor prof. Budrovič kot namestnik Zveznega tajnika, predsednik pokrajinske Zveze delodajalcev g. Slokar, predsednik Borze dela in izvedenec Petrovni.

Predstava se je začela z otroškim zborom, ki je zapel moderne pesmi pod vodstvom dirigenta Ambrožiča. Zapeli so tudi dve ljubki božični pesmi. Sopranistka Stefaniya Vukova, ki jo je spremljala mala Verica Hmeljakova, je pela nekatere lirčne odlomke, med katerimi Leoncavallovo »Serenado«, kakor se je tudi odlikoval baritonist Jože Likovič.

Po predstavi, ki se je končala z oktetom g. Mirka Premela, so govorili pred razdelitvijo božičnih daril predsednik pokrajinske delavske zveze dr. Alujevič, izvedenec iste zveze Dal Pra in predsednik Borze dela.

Izvedenec se je zahvalil prisotnim oblastem in je naprosil zastopnika Visokega komisariata, naj se zahvali Ekse. Grazioliju za vso dobroto, ki jo je izkazal dovoljujoč Borzi dela, da je smela zbrati potrebna sredstva za božično pomoč delavcem zveze. Rekel je: »Tudi letos bomo praznovali vojni božič in naš namen je, da vam s temi malimi darovi omogočimo, da preživite božič v družinskem miru in z veseljem srcem.« Pozval je prisotne, naj posvetijo svojo misel tudi bojujočim, ki pišejo s krvjo zgodovino nove Italije, naj se spomnijo tistih, ki se bojujejo na vseh bojiščih za zmago pravice. Vsi so ploskali tem besedam izvedenca. Potem je govoril še predsednik borze dela, ki je zajeel vsem

prisotnim vesel božič, nakar se je začelo razdeljevanje daril, ki se je razvijalo v prisrčnem okolju in z vidnim zadovoljstvom obdarovancev, ki so bili hvaležni za take darove.

Gospodarstvo

Iz hrvatskih družb. Nihag, d. d. v Zagrebu je izpremenila tvrdko v Bilogora d. d. Združene tvornice stekla v Zagrebu izkazujejo pri glavnici 10 milij. kun za lansko leto čistega dobička 1,2 milij. kun. — Delniška družba za gradbo hotelov in kopališč v Zagrebu izkazuje za lansko leto pri glavnici 10 milij. kun 467.311 kun izgube. V Zagrebu je bila ustanovljena v obliki delniške družbe nova veletrgovina s steklom. — V Tuzli je bila v trgovinski register vpisana d. d. Kreka za izdelovanje spirita, kvasa in ogljikovega kisika z glavnico 5 milij. kun. — Zagrebška keramična industrija, ki je imela tvornice tudi na Spodnjem Stajerskem, izkazuje za lansko leto pri glavnici 0,85 milij. kun čistega dobička 685.474 kun. — Meščanska pivovarna v Daruvarju zvišuje glavnico od 0,15 na 1 milij. kun.

Proizvodnja sadnih konzerv na Hrvaškem. Ze 20 let neobratujoča tvornica sadnih konzerv Bosna, d. d. pri Brodu, ki je svoječasno bila last Centralne banke v Sarajevu, je prešla sedaj v roke hrvatske državne centrale za deželne proizvode v Zagrebu. Prig. zopetnim obratovanjem bo tovarna popolnoma prenovljena.

Hrvatskoromunska pogajanja. Dne 16. decembra se bodo začela v Zagrebu trgovinska in

Novoletno pismo našega škofa

Naš škof je za božič in novo leto napisal vernikom pismo, v katerem v klenih besedah pojasnjuje smisel, pomen in namen trpljenja, ki obišče človeka v kakršni koli obliki.

Vzrok trpljenja ni v Bogu, ampak v človeku. Bog je ustanovil za človeka življenjski red, po katerem edino more mirno in srečno živeti. Ta red je izrazil v božjih zapovedih. Človeštvo, ki ta red zapusti, nujno pade v nered in s tem v nesrečo in trpljenje. Bog pripušča, da človek ustvarja mimo božjega svoj lastni red, ker mu neče kratiti svobodne volje.

Toda Bog hoče tudi nered, ki si ga ustvari človek sam, obrniti v človeku v dobro. Po trpljenju, ki si ga povzroča z lastnim neredom, naj bi človek spoznal, da brez božjega reda v miru in sreči živeti ne more, po trpljenju naj očisti in posveti svojo dušo, s trpljenjem naj zadostuje neskončni božji pravičnosti tudi za grehe drugih, ki sami ne zadoščujejo.

Trpljenje navaja ljudi k ljubezni do bližnjega, ki sočustvuje, blaži, pomaga, kjer koli more.

Trpljenje vodi naše misli in poglede k Bogu, da se združujemo z njim v vedno gorečnejši molitvi, ki nam bo dala tolažbe in moči.

To molitev pa postavimo pod varstvo božje in naše Matere Marije, ki je obljubila rešitev, ako se spreobrnemo, to se pravi, ako se vrnemo zopet k božjemu redu, ako spremenimo svoje mišljenje in življenje po božjih zapovedih.

Da bo vse to mogoče, pripravimo svoja srca s tem, da homo obhajali od januarja do maja pobožnost peterskih prvih sobot v mesecu. To pa še posebno zato, da zadostimo brezmadežnemu Srcu Marijinemu za obilne kletve, s katerimi se Mati božja žali tudi v našem narodu.

Ob koncu pobožnosti pa se bo konec majnika vsa škofija posvetila brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

Naš nadpastir nas najiskrenejše vabi, da se kolikor mogoče vsi udeležimo te »pobožnosti« da na naj ta sklep vsak vernik prinese kot novoletno darilo Materi Mariji.

Izredna delitev mesa in marmelade za božične praznike

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata sporoča: Za božične praznike bodo dobili potrošniki v dneh 23. in 24. decembra kot izredno količino 150 gr mesa na osebo na običajen način. Poleg tega bodo dobili prav vsi, torej tudi vsi odrasli, na odrezek »G« navadnega živilske nakaznice za december po 300 gr marmelade.

Nov občinski komisar v Fari

Namesto izrednega komisarja občine Fara Bukovca Mateja, ki preda svoje poše takoj, je imenovan izredni komisar za isto občino Gustin Andrej.

Okrajni komisar za Kočevje je dolžan izvršiti to odredbo.

plačilna pogajanja med Hrvaško in Romunijo. Uveden bo predvsem kompenzacijski promet za hrvatske industrijske in rudarske proizvode za romunske kmetijske proizvode.

Fuzija srbskih elektraren. Te dni bo izvedena fuzija Industrijske in trgovske banke, družbe Elektro-Makiš in Jelice, d. d. Čačak. Nova družba bo nosila naziv Makiš, d. d. v Belgradu.

Živilski trg in božični sejmi

Ljubljana, 23. decembra.

Lepo in suho vreme je poživilo vrvenje na živilskem trgu, ki se je sedaj v zimskem času začel razmeroma pozno, kajti prvi branjevc so začeli svoje dobrine razstavljati na stojnicah šele okoli 8 dopoldne. Počasi se je nato vrvenje razmajalo in razširilo, ko so prišle na trg znanke iz Trnovega in Krakovega. Danes je živilski trg imel poseben odraz današnjega življenja in poslovanja.

Branjeva so bili založeni s svežo cvetajo, ki jo je v Ljubljano prišlo 2 vagona in so jo imeli nekateri grosisti na Vodnikovem trgu zloženo kar na kupe. Na izbiri je bilo pri branjevcih tudi mnogo mandarin in pomaranč. Ljudje radi segajo po mandarinah, ker so zlasti dobre, ko jih razrežemo počez in jih nekoliko potresemo s sladkorjem.

Drugi zelenjadni otrok je bil drugače, kakor je to navada ob navadnih dneh, založen z različno domačo zelenjavo. Bilo je precej ohrovtov, dalje nekaj zeljnatih glav, zelena koleraba, prav debela in okrogla, je bila v večji izbiri naprodaj. Rumene kolerabe je bilo manj. Zelo veliko je bilo na trgu zelene z velikimi korenji.

Zivahno je bilo na božičnem sejmu, ki je zavzel prostor v Semeniški ulici. Tam so razstavljene najrazličnejše jaslice, od priprostitih do prav umetnih. Opažati je, da je sedaj postala izdelava lepih jaslic tudi »domača obrt«, ka-

kor so n. pr. butare za cvetno nedeljo. Ljudje so iznajdljivi. Nekateri so izdelali zelo priproste jaslice iz navadnih vejic, vrbovih in leskovih. Značilno je, da je neki prodajalec izdelal jaslice, toda k lepemu hlevčku je postavil še naš domači kozolec, tako enojnik, kakor tudi dvojnik. Hlevček z obema kozolcem kaže prav lepo sliko božičnopolne idile. Izdelovalci jaslic imajo obširno polje fantazije, ko nam v svojih ročnih izdelkih kažejo tudi vodnjake in pastirske kolibe z ognjem, nad katerim visi kotel, kakor druge pastirske priproste stvari. Jaslice s hlevčkom so od 10 lir naprej. Poleg jaslic prodajajo kramarji na tem božičnem sejmu, ki je stara tradicija, tudi razne stvari, zlasti devotionalie in potrebščine za hišo.

Predujmi Francoske banke državni blagajni. Najvišja vsota predujmov, katere more izčrpati francoska državna blagajna pri Banque de France, je zvišana od dosedanjih 190 na 211 milijard frankov.

Zvišanje glavnice Pohita. Privilegirana industrijsko trgovska d. d. v Zagrebu (Pohit) zvišuje glavnico na 100 milijonov kun. Kot znano, je glavna naloga Pohita nacionalizacija hrvatske industrije.

Oerlikon. Znana švicarska tvornica strojev itd. Oerlikon namerava zgraditi v Turčiji tvornico elektrod. Tvrdka je ustanovila že v 18 evropskih in izvenevropskih državah tvornice elektrod, ki delajo po njenih patentih.

Ze teden dni deli na dvorišču stare eukrarne Občinski podporni urad brezplačno drva in premog. potrebnim družinam, zlasti ta kim, ki imajo mnogo otrok.

CESARICA S TRPEČIM SRCEM

Prine Koburški je hitro odredil, da ne sme nikdo v sobo, grof Hoyos pa je odhitel na Dunaj. Dve uri nato je bil že v dvoru na Dunaju.

Najprej je šel h grofu Paarju, ki je bil prvi cesarjev pribočnik. Nato sta oba odšla k baronu Nopezi, ki je bil veliki mojster cesaričine dvorne hiše. Po kratkem razgovoru so vsi trije sklenili, da mora biti Elizabeta prva obveščena.

Baron Nopeza je odšel obvestiti cesarico.

Cesarica je zadel suneč naravnost v srce, vendar pa se ni zrušila in je ostala mirna. Takoj nato se ji je vdrl po licu potok sol.

Ko si je nekoliko opomogla, je poslala po grofico Id. Ferenzy, ki jo je zelo ljubila:

»Ida, ali mi niste pravkar povedali, da je bila gospodična Schrat pri vas?«

»Da, gospa,« je odgovorila; »in mislim, da je še v mojem stanovanju.«

»Pojdite takoj ponjo.«

Igralka je takoj prišla, roke so se ji tresle in bila je silno preplašena. Cesarica jo je objela. Nato sta obe odšli k cesarju.

Tudi on se ni zrušil. Hitro je vse razmisлил in se znašel; zahteval se je k svojim stalnim načelom: pogum, vladarske dolžnosti, vdanost Bogu.

Sklonil je glavo, prijel čelo z obema rokama in vzklinal:

»Zakaj mi je Rudolf to storil?«

Zahvalil se je Elizabeti in Katerini, da sta ga prišli obvestiti in tolažiti. Čutil je, da sta obe bili istih misli z njim.

Sam zase si ni smel ničesar več dovoliti: uradne zadeve mu niso dopuščale niti trenutka odpočitka ali žalovanja. Najtežje sklepe mora sprejeti sam in sicer v najkrajšem času.

Hitro je odredil nekaj ukrepov za policijo in določil, kako se naj hitro prepelje truplo iz Mayerlinga.

Nato se je zaprl v svojo pisarno s predsednikom vlade grofom Taffejem in notranjim ministrom; obema je popolnoma zaupal. Začel je razmišljati, kako bi svojim narodom, tujim vladarjem, vsemu svetu oznanil sramotno in bogokletno smrt svojega sina... Ne, svetu ni smel priznati, da je njegov dedič za vedno omadeževal slavo in čast Habsburžanov s samomorom in umorom. Ne: priznanje ni mogoče; izmisli si bodo nesrečen slučaj...

Protiv peti uri zvečer, ko so čudne novice že zajele prestolnico, je izšla posebna izdaja uradnega lista »Wiener Zeitung«, ki je objavila z vso slovesnostjo naslednje uradno poročilo:

»Njegova cesarska in kraljevska visokost nadvojvoda Rudolf, prestolonaslednik, je predvčerajšnjim sklenil oditi na lov v Mayerling in je tja povabil več lovecev, med drugimi prince Filipa Koburškega in grofa Hoyosa. Ko so se danes zjutraj gostje njegove visokosti zbrali, so ugotovili, da je njihov gostitelj odsoten. Pozneje jih je zajela velika žalost, ko so izvedeli, da je njegova cesarska in kraljevska visokost prestolonaslednik zadet od kapi izdihnil svojo veliko dušo.«

V svojem poročilu tujim vladarjem pa je cesar poročal takole:

»Zelo sem potr, ker moram sporočiti nenadno smrt svojega sina, prestolonaslednika Rudolfa, ki je danes zjutraj podlegel kapi v Mayerlingu, kjer je bil na lovu.«

V brzljavi papežu Leonu XIII. pa ni cesar vzroka smrti prav nič omenjal:

»S silno bolečino naznanjam vaši svetosti nenadno smrt svojega sina Rudolfa. Prepričan sem, da bo vaša svetost zelo sočustvovala z menoj. Žrtvujem ga Bogu, kateremu vračam brez godrnjanja kar sem prejel od Njega. Zase in za svojo družino vas prosim za apostolski blagoslov.«

Toda javno mnenje uradnemu pojasnilu o Rudolfovi smrti ni verjelo.

Nevernost dunajskega prebivalstva se je kmalu nato prevrgla celo v razširjevanje fantastičnih in sramotnih govorice in zato je uradna »Wiener Zeitung« morala objaviti dodatno uradno poročilo:

»Včerajšnje uradno poročilo o smrti princa Rudolfa se je naslanjalo na prve ugotovitve oseb iz njegove okolice. Te osebe so izjavljale, da ga je zadela kap. Toda to je bila napaka... V zadnjih tednih je prestolonaslednik dajal mnogo znakov živčne razrvanosti; zato je treba domnevati, da je njegova strašna smrt posledica duševnih motenj.«

Nato so se pa odločili objaviti uradno zdravniško poročilo:

»Brez dvoma se je prestolonaslednik sam umoril. V glavo ni pognal kroglo, ki je povzročila takojšnjo smrt... Nered v možganih pa dokazuje duševno zmedenost in to dovoljuje domnevo, da je prestolonaslednik izvršil samomor v trenutku blaznosti.«

Drobne novice

Koledar

Cetrtek, 24. decembra: Adam in Eva; Hermina, devica; Tarzila, devica; Delfin, škof; Teotim, mučenec.
Petek, 25. decembra: Rojstvo Gosp., božič; Anastazija, mučenica; Evgenija, devica in mučenica; Peter Cast., opat.

Novi grobovi

† Ema Seljak. Po dolgi bolezni je umrla v Ljubljani gospa Ema Seljak, roj. Laesnig. Pokopali jo bodo v četrtek, 24. decembra ob pol 3. popoldne iz kapelice sv. Jožefa na Zalah.

† Franja Dominko. V 38 letu starosti je umrla učiteljica in mati Franja Dominko, roj. Urek. Pokopali jo bodo v četrtek, 24. decembra ob 3. pop. iz kapelice sv. Frančiška na Zalah.

Naj obema sveti večna luč! Vsem, ki žalujejo za njima, naše iskreno sožalje!

Skiopitična predavanja o Fatimi

bodo na Stefanovo 26, t. m. v frančiškanski dvorani popoldne ob 10.30 in popoldne ob pol 4. — Vstopnine ni, pač pa naj vsak kupi podobice ali knjižico »Sporočilo iz Fatime«, ki se bodo prodajale eno uro pred pričetkom predavanja.

V nedeljo 27. t. m. bodo skiopitična predavanja o Fatimi ob 10.30 in popoldne ob pol 4.

Na Božič 25. t. m. bo pa skiopitično predavanje na Rakovniku ob pol 5 popoldne.

Predava g. D. Zamjen.
Dosedaj je bila dvorana pri vsakem predavanju polna. Pridite v obilnem tevilu!

— Za božič in novo leto daruje vsaka naša družina svojim prijateljem in znanec, posebno pa še po dobrem berilu hrepeneči mladini med drugim tudi izvod »Družinske pratike«, ki razpisuje za leto 1943 petnajst lepih knjižnih nagrad. Storitve tudi vi tako!

— Družba sv. Mohorja vlnudno prosi vse poverjenike, naj ji čimprej sporoče, kam in kako naj jim pošljemo letošnje Mohorjeve knjige. Kdor nam ne bo sporočil, ga bodo knjige čakale v Mohorjevi knjižarni na Miklošičevi cesti 19 v Ljubljani.

— Quo vadis I, del in še tri knjige dobite za 20 lir v Mohorjevi knjižarni. Te knjige so: Koledar družbe sv. Mohorja za 1943, zbornik Slovensko berilo in Plestenjakova povest Mlinar Bogataj. Mimogrede pa si boste ogledali tudi druge najnovejše knjige iz domače in tujih založb.

— Filatelisti! Bivšim jugoslovanskim znalkam so cene zadnje čase znatno poskočile. Danes veljavne cene vseh jugosl. in najnovejših srbskih znakov prinaša SFIPOV katalog. Katalog se dobi v Mladinski založbi, Ljubljana, Stari trg 30.

Ljubljana

1 Hrvatskim državljanom v Ljubljani. Vabijo se vsi državljani Nezavisne Države Hrvatske brez razlike vere, da prisostvujejo skupni božični proslavi, ki bo dne 24. t. m. ob pol 6 v prostorih konzulata.

1 Spored cerkvene glasbe po ljubljanskih cerkvah za praznike je priobčen na 4. strani.

1 Božični red službe božje pri sv. Jakobu. V četrtek, dan pred božičem, bo mirovna devetdnevica namesto zvečer že jutraj ob 6. Po sveti maši, ki bo z ljudskim petjem, se opraviho še litanije z molitvijo za mir. Na oba praznika in v nedeljo bo ta pobožnost popoldne ob 3. ob delavnikih do 30. decembra zvečer ob 6. Na sv. večer se začno pete jutranjice ob pol 5. maša za polnočnico pa ob pol 6 zvečer. Na sveti dan bodo svete maše nepretrgoma od 5 do pol 11, ki bo slovesna.

1 ZA BOŽIČ SE SPOMNITE NAJBEDNEJSIH — SLEPIH. DARUJTE DRUŠTVU SLEPIH.

1 Darovanje s konjčki na praznik sv. Stefana v Štepanji vasi. Kakor je bilo vedno že v prastarih časih v navadi, se bodo tudi leto naši kmetje na praznik sv. Stefana pripravili sv. Stefanu za vse dobro, srečo in blagoslov pri svojem gospodarstvu in delu. Naklonjenosti sv. Stefana se bodo pripočeli tudi tako, da bodo šli k darovanju s konjčki. Zunaj cerkve bodo kupili majhne konjčke in jih nato nesli v cerkev, tam jih pa poklonili na oltar. Da bodo čim lepše opravili svoje te tako lepe običaje jim bo šlo tudi cerkveno predstojništvo na roko in poskrbelo za dovoljno službo božjo. Prva sv. maša, ki jo bomo smatrali za polnočno sv. mašo, bo ob 6 jutraj. Nato se bodo nenahoma opravljale sv. maše do 9.20, bo ko slovesna sv. maša. Po tej bo še ena tiha, zadnja. Popoldanska služba božja bo ob 4. — Pojdimo v obilnem številu o božičnih praznikih v Štepanjsko cerkev, kamor so naši predniki tako radi vedno zahajali.

KULTURNI OBZORNIK

Tomčev »Slovenski božič« v Trnovem

V mestnem zavetišču v Trnovem je bila v nedeljo popoldne prisrčna domača prireditelja. Izvajali so Tomčevo spevoigro »Slovenski božič«. — Občinstvo je popolnoma napolnilo sicer ne veliko, a prijazno dvorano zavetišča. Prireditve so se udeležili tudi odlični gostje: v zastopstvu škofa dr. Gr. Zerjav, kot zastopnik Visokega komisarija dr. Batistrelli s hčerko, kot zastopnik prosvetnega šefa nadzornik Fr. Štular, poleg njih pa tudi župnik Fr. Sal. Finžgar, ravnatelj opere Vilko Ukmar z gospo, načelnik polit. soc. urada dr. A. Kodre z gospo, ravnatelj mladinskega oddelka Jože Langus z gospo, dr. Vojska, dr. Vi. Pegan in drugi odličniki.

Soliistične vloge v spevoigri so odigeli večina gojenci solopetja pri go. prof. Angeli Trostovi. Tako je prevzela vlogo Marije ga. Malnarčič-Trostova, vlogo Jožefa Langus Franc; kot angel je nastopila Branka Strgarjeva, krčmarja in krčmarica sta predstavljala Rožane Benjamin in Brčar Anica; pastirski kvartet so tvorili Brajnik, Lesjak, Rožanc in Marek. V zboru so sodelovali domači gojenci, pomoženi z nekaterimi gosti. Spremljevanje je oskrbel s. Valentina Vsi sodelujoči so se potrudili, da so svoje vloge podali čim popolneje, s čimer so ustvarili pravo božično razpoloženje pri poslušalcih, ki so s pazljivim zanimanjem prisluhnili našim etarim slovenskim

1 Starši! Korepetitorij daje vsem vašim otrokom, ki obiskujejo gimnazijo, trgovsko akademijo, trgovsko, mešansko in ljudsko šolo instrukcije iz vseh predmetov dnevno po dve uri (razlaga, poprava nalog, izpraševanje itd.). Honorar nizek, revni popust. Prijavljanje dnevno od 8—12 in od 14—16. Korepetitorij, Mestni trg 17, I. nadst.

1 Lepo božično darilo je bibliofilsko izdana pesnitev Aleksandra Puškina »Bahčisarajski vodomete« v prevodu Tineta Debeljaka in Ivana Hribarja. Uvod je napisal Tine Debeljak ter v njem še posebej prevel več Puškinovih in Mickiewiczovih pesmi. Opremila je knjigo z izvrstnimi linorezi akademska slikarica Bara Remčeva, kar daje knjigi bibliofilsko ceno poleg redne zaloge (300 izvodov, izmed katerih jih je samo 250 na knjižnem trgu). Cena vez. 50 lir, broš. 35 lir. Dobí se po knjižarnah.

1 »Naša pote, vaša pot! Zakaj? Zato, ker vam knjige zbirke »Naša pote« razjasnjujejo mnoga življenjska vprašanja, o katerih bi moral biti vsak poučen! Knjige dobite v Ljudski knjižarni!

1 Igrače darila »Ciciban« za božič Vas vabi ENGELMAN, Tavčarjeva ulica 3.

1 Mislite na bodoče dni! Učite se modernih jezikov! Italijansko, nemško, francoščino in angleščino poučujemo po najugodnejši in praktični metodi. Novi tečajji iz vseh jezikov se začno prihodnji teden. Ure po izbiri. Prijavljanje dnevno od 8—12 in od 14—16. Korepetitorij, Mestni trg 17, I. nadstropje.

1 Jutri ob 4 popoldne v frančiškansko dvorano na lepo božično igro »Vrnitev«, ki jo je spisal naš domač avtor Vombegar. Igra je dobro pripravljena in je narejena tudi nova scenarija, tako da bo zadovoljila slehernega gledalca. Vstopnice dobite v trgovini Sfiligoy in na dan predstave pri blagajni frančiškanske dvorane. Igra bo frančiškanska prosveta ponovila tudi v nedeljo ob 4 popoldne. Vabimo prijatelje naše prosvete, da se teh božičnih predstav udeležijo v čim večjem številu.

1 Vsak Slovenec bi moral imeti knjige zbirke »Naša pote«. To je edina zbirka, ki vas prav pouči o vseh važnih življenjskih vprašanjih. Kolekcijske knjige dobite v Ljudski knjižarni za posebno ugodno ceno!

1 V vrsto naših violinistov-koneertantov bo vstopil naš mladi violinist Jurij Gregore, ki je lansko leto končal svoje študije na Glasbeni akademiji pri prof. Slaisu. Z jako lepim uspehom je nastopil že na svojem absolutističnem koncertu, na samostojnem koncertu pa bo prvič nastopil pred našo javnostjo v sredo 30. decembra ob 18 v mali filharmonični dvorani. Na klavirju ga bo spremljala pianistka Bizjak Marta. Podroben spored bomo priobčili jutri. Vstopnice pa so že v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice.

1 Razstava v Jakopičevem paviljonu, kjer razstavlja trojica slikarjev: Zoran Mušič, Maksim Sedej in Jovan Zonič, bo odprta čez božične praznike, na kar opozarjamo občinstvo. Razstava nudi dela trajne vrednosti, zato je slika najprimernejše oboženo darilo.

1 Mirko in Tine vlečeta vsaksebi. Eden za mestno življenje, drugi za življenje na domačiji, na gruntu. Materina ljubezen, edina vez med bratoma, pa nima nad sinovima. Zmaga ideja igre: grunt, ki zajeti vse razdorne sile in spravi oba brata! Igra »Dome« boste videli na Rokodelskem odru na dan sv. Stefana ter v nedeljo 27. decembra ob pol 5 popoldne. Oskrbite si vstopnice v predprodaji, ki bo na dan predstave od 10—12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrankova ulica 12, I. nadstropje, desno.

1 Na božični praznik 25. decembra bomo gledali v dramskem gledališču »Oče naš...«. Začetek predstave bo ob 15. Preskrbite si vstopnice pravočasno, ker bodo za praznik mnogi želeli videti to lepo dramo, ki razlaga v sedmih, iz življenja vzetih podobah razsmezne prošnje Gospodove molitve!

1 Kaj je Super čaj? Te dni se je pojavil v vseh boljših trgovinah in kavarnah čaj z imenom Super (nad čaj), ki ima vsa svojstva kolonialnih čajev in katere po okusu, aromi in barvi celo prekaša. Super čaj je plod resnega in znanstvenega raziskovanja ter se je pri predelavi prvin poslužilo podobnih postopkov kot se jih uporablja pri drugih kolonialnih čajih (ruski itd.), pri tem pa se je zlasti pazilo na to, da se ne uničijo hranljivi vitamini ter da se izločijo vse tvarine, ki bi kakor koli lahko neugodno delovale tudi na najbolj občutljive osebe. Zaradi teh izrednih lastnosti je Super čaj obenem hranilni, oziroma dietetični čaj. Na podlagi analiz je bil postopek pripravljen patentnemu uradu za mednarodno zaščito v Bernu, kjer je vzbudil na polju hranil pravo senzacijo. Super čaj je v prometu v različnih velikostih, poskusne vrečke, ki bodo pa samo kratek čas v prometu, stanejo samo 1.85 lire ter jih dobite pri vašem trgovcu. — Dr. E. Godina.

1 Lepa zborovska igra. Josef Boon, znameniti katoliški pisatelj in dramatik, je napisal mogočno zborovsko igro »Sv. Cecilija«, ki jo bodo izvajale klarice v frančiškanski dvorani na novo leto in v nedeljo 3. januarja ob 4 popoldne. Drama je na videz življenjska tragedija rimske device Cecilije, a v resnici je Cecilija le predstavica modernih

božičnim melodijam. Prav bi bilo, da bi mogli spevoigro, morda z nekoliko izpopolnjenim in podaljšanim sporedom, slišati tudi pred širšim občinstvom. Ob pomanjkanju drugih podobnih prireditve v letošnjem božičnem času bi bil ta nastop gotovo s pozornostjo sprejet. M. T.

Knjižne novosti

V zbirki »Naša knjiga«, ki jo izdaja Ljudska knjižarnica je izšel za božič I. del prelepe svetovno znane Dickensove povesti »Dorritova najmlajša«, ki jo je iz angleščine poslovenil M. Javornik. Povest spada med Dickensove najboljše romane in njegove najoptimističnejše podobe iz angleškega socialnega življenja. Prvi del obsega 485 strani. Prav tak obseg bo imel tudi drugi del, ki bo izšel pozneje. Za božič ga priporočamo za lepo darilo. — Tiškovna zadruga v Ljubljani je izdala vsakoletni Gospodinjski koledar, ki je postal že zelo dober pripomoček za varčno gospodinjstvo, izpričevalo gospodinj in zrcalo dobe, katero preživljamo, kakor pravi na naslovni strani. Prav tako je v isti zalozbi izšel Delovni koledar za vrt in sadovnjak, ki ga je spisal strokovnjak Andrej Skulj ter obravnava delo na vrtu za vsako časovno dobo. Gospodinjstvo bo prišel prav kakor podobni članek v Slovenčevem koledarju.

Kot posebna bibliofilska redkost je izšla te dni Puškinova pesnitev »Bahčisarajski vodomete« v zvezi z Mickiewiczovimi Krimskimi motivi ter celotnim uvodom in pesniški Krim, ki je navdihnil ta največja slovanska pesnika. Uvod je napisal dr. Tine Debeljak, ki je prevel tudi več citiranih pesmi v njem, pesnitev pa je imenovani prepešnil po prvotnem prevodu Ivana Hribarja, ki ga je začel prevajati v svojem

Gledališče

Uprava Državnega gledališča sporoča p. n. občinstvu, da se predprodajajo vstopnice za operne in dramske predstave o božičnih praznikih od srede, 23. t. m. dalje v opernem gledališču od 10.30 do 12.30 in od 16 do 18 vsak dan razen v četrtek 24. t. m., ko bo poslovala dnevna blagajna od 10.30 do 15 nepretrgoma.

OPERA: Četrtek, 24. dec.: Zaprtje. — Petek, 25. dec. ob 16: »Traviata«, izven. Cene od 24 lir navzdol. — Sobota, 26. decembra ob 16: »Gasparone«, Opera. Cene od 24 lir navzdol. — Nedelja, 27. dec. ob 16: »Thais«, izven. Cene od 24 lir navzdol.

DRAMA: Četrtek, 24. decembra, Zaprtje. — Petek, 25. decembra (na Sveti dan) ob 15: »Oče naš«, izven. Cene od 18 lir navzdol. — Sobota, 26. decembra ob 14: »Peterčkov poslednje sanje«, Mladinska predstava. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol. — Ob 17: »Ples v Trnovcu«, izven. Cene od 18 lir navzdol. — Nedelja, 27. decembra ob 10.30 »Princeska in pastirček«, Mladinska predstava. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol. — Ob 15: »Hamlet«, izven. Cene od 18 lir navzdol.

katoliških deklet, ki hočejo s svojim čistim in nemadeževanim življenjem rešiti brezbožni svet in ga, če treba tudi za ceno lastnega življenja, povesti spet k luči vere in h Kristusu! — Naše dijakje in dijakinje k tem predstavam iskreno vabimo! Vstopnice kupujte v predprodaji pri A. Sfiligoy, Frančiškanska ulica.

Krasna in važna novost!

M. L' Abbe Dutil:

TVOJA MAŠA IN TVOJE ŽIVLJENJE

IZSEL je prevod te znamenite knjižice, ki je v kratkem času doživela v Franciji dve izdaji v četr milijona naklade in je prevedena že v vse svetovne jezike. Nanajena je vsem vernikom, preostim in učnim. Izšla je v priročni žepni obliki, da jo je moči vzeti v cerkev. Knjižica Tvoja maša in tvoje življenje stane broš. L. 2.50, skupaj z mašo v čast Presv. Srcu Jezusovemu L. 6.—. Oba dela skupaj vezana v platno L. 14.—.

Založba Ljudske knjižarne, Ljubljana
Pred Škofijo 5 — Miklošičeva cesta 5

1 Vokalni in instrumentalni koncert, ki ga je priredila radioddajna postaja E. I. A. R. dne 18. decembra 1942-XXI v Operi v korist bolnišniške fonda Združenja gledaliških igralcev v Ljubljani, je prinesel lir 5095.80 čistega dobička. Vsem sodelujočim in vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli do tako lepega vsestranskega uspeha se najtopleje zahvaljuje — Združenje gledaliških igralcev v Ljubljani.

1 Še o kontroli tramvajskih listkov. Naj še omenimo, da je sedaj uvedena kontrola tramvajskih vozni listkov na vseh progah in da kontrolorji izvršujejo revizijo vozni listkov nemadoma. Zalotili so že več zaslonjkarjev, ki so morali plačati kaznen. Nek potnik pa je rajši zapustil tramvaj, ker ni mogel plačati kazni. Kontrola vozni listkov na tramvaju je bila v letih pred prvo svetovno vojno stalna in so nadzorniki vselej potnikom pregledali vozne listke. Nekateri so začeli debatovati o vprašanju, da-li je narekovanje kazni osebam brez voznega listka upravičeno ali ne. Mnenja so deljena. Uprava cestne železnice je pač upravičena vršiti revizijo vozni listkov in narekovati primerno kazen osebam brez vozni listkov. Saj morajo potniki po železnici tudi plačati kaznen, kadar vstopajo v vlak brez voznega listka. Sprevodnik je dolžan dajati vozne listke, v tramvaju vozeča se oseba pa je dolžna zahtevati od sprevodnika vozni listek, odnosno ga opozoriti, da še nima listka.

Naznanila

ROKODELSKI ODER. Sobota, 26. decembra ob pol petih popoldne »Dome«, — Nedelja, 27. decembra ob pol petih popoldne »Dome«.

RADIO. Četrtek, 24. dec.: 7.30 Slovenska glasba. 8. Napoved časa. Poročila v italijansčini — 12.30 Plošče. 12.30 Poročila v slovensčini — 12.45 Lahka glasba. 13. Napoved časa. Poročila v italijansčini — 13.45 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini — 13.55 Koncert Oskarja Sale — 14.00 Skupino madrigalistov »Città di Milano« - vodi dirigent Castellazzi — 14. Poročila v italijansčini — 14.15 Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Silanec. — Glasba za godala — 14.50 Pisana glasba — 15 Poročila v slovensčini — 17. Napoved časa. Poročila v italijansčini — 17.10 Pet minut gospoda X — 17.15 Novosti — 17.20 Poročila v slovensčini — 18.45 Operna glasba — 20. Napoved časa. Poročila v italijansčini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini — 20.45 Prenos iz konservatorija »G. M. Martini« v Bologni: koncert vodi dirigent Cesare Mordio, sodelujejo Ines Maria Ferraris, Mario Bitelli e Irene Fuser. V odmoru: predavanje v slovensčini — 22 Orgelski koncert Pavla Rancigala iz cerkve sv. Petra v Ljubljani — 22.30 Božične pesmi — 22.45 Poročila v italijansčini — 23. Koncert orzanista Luigija Ronzija. 23.30 Božična glasba — 24. Prenos polnočnice iz kapelje vojaške bolnišnice »Cello« v Rimu.

LEKARNE: Nočno službo imajo lekarnar: dr. Kmet, Bleiweisova cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

POIZVEDOVANJA. Izgubljena denarnica. Ravna dijakinja je zgubila 21. decembra v tramvaju št. 1 od Sv. Petra do magistrata rdečo denarnico z okrog 120 lirami. Posteni najditelji se naproša, da jo vrne proti nagradi v upravi »Slovenec«.

Zgubila sem zlato nalivno pero in enak svinčnik v rjavem etaju. Posten najditelj naj ga izroči v upravi »Slovenec« proti visoki nagradi.

87. letu. Pomembnost te izdaje je v opremi akademske slikarice Bare Remčeve: 9 celostranskih linorezov ter 22 manjših vinjet, ki so vse odtisnjene po izvrstnih linorezih ter veljajo torej kot originali. Knjiga bo v knjižni prodaji samo v 250 izvodih ter stane vezana 50 lir, broširana pa 35. Za ljubitelje Puškinove in Mickiewiczove poezije bo gotovo lepo božično darilo.

Cvetko Golar: Veseli svatje

Z risbami opremil Božidar Jakac. Izdala Nova založba v Ljubljani. L. 1942. Str. 62. Cena Lit. 26. Tik pred božičem je izšla nova Golarjeva pesniška zbirka, namenjena mladini. Preproste in prirsne pesmice, ki rade odkrivajo šalivje, se tu in tam tudi burkaste podobe iz narave, se lepo zaokrožajo v spremembah čelga leta, od pomladi do zime, od prebujenja k delu do zimskega počitka in tihega veselja. Posebno so pesniku pri sreč čebulice in ptički, o njih pripoveduje anogno mišnih zgodbi in lepih zgledov. Mladini je glavni vir veselja še vedno čista in tepla narava, zato bo v teh pesmicah našla dovolj spodbude in neprisiljene vzgoje, a še več prijetne zabave. Golarjevi verzji so krepki in moški, v njih ni nobene igrave ali osladnega prebiranja besed.

Oprema knjige je bogata. Poleg pesnikove slike imamo številno risbe Božidaria Jakca, ki je s svojo nežno roko sledil pesniku: v drobni zgodbi o al podobnih poživlja mlademu bralcu domišljijo ter ga spremlja od pesmi do pesmi. Te risbe niso samo okras, ampak prava risarjeva poezija. Ne samo, da se pesnikova beseda in slikarjeva podoba prijazno srečujeta, ampak druga za drugo dopolnjujeta. S kratko besedo: dobili smo spet lepo in vredno mladinski knjigo.

Misli ob jaslicah

Enako se kristjanom večkrat zgodi, kakor učencema, ki sta se na poti iz Jeruzalema v Emaus pogovarjala o velikih dogodkih tistih dni, pa se jima je pridružil sam Gospod, ne da bi ga spoznala. Nista mogla razumeti, zakaj je bil Kristus izdan in križan, njegova obcina pa razpršena, ko pa so bili vsi dobri ljudje prepričani, da bo rešil Izraela. Vedela nista temeljnega zakona in skrivnosti njegove vere, da je Kristus moral vse to pretrpeti, da vstane v vsej slavi od mrtvih in tako povelja svoj nauk in odreši človeštvo. Učenca sta le videla, da je legel mrak na zemljo in da tudi njuni prijatelji zdvajajo.

To se v zgodovini krščanske vere in upanja vsako toliko ponavlja, te večerne dobe pa nas ne smejo zapeljati v malodušje; vse to se je moralo zgoditi. Gospod na se nam bo razodel v še večji slavi in moči ko minulim pokolenjem, ki so rasla in umrla v dobi zamačenja resnice, brezbriznosti za visoke ideale in skrajnega zasuženja materiji. Bog nas spremlja na tej poti — tega se spomnimo danes pri jaslicah — se v tihoti pogovarja z nami in nam počasi odkriva skrivnosti svojega delovanja, da zaženjamo slutiti vstajenje in da nam zagori srce. In spoznali bomo, kako tudi drugi okoli nas slutijo zmago krščanske misli v bolečem preoblikovanju in prerajanju sveta. Poglejmo samo, kaj zadnja desetletja v ogromnem napredku odkriva nepristranska znanost na vseh področjih in kako hkrati umetnost lepe besede v pesmi in povesti čedalje bolj stremi navzgor, dočim je vse prejšnje stoletje gazila blato velikega mesta. Niti enega učenjaka svetovnega pomena in slovesa ni več, ki bi učil in zagovarjal goli materializem. Vse vede o vesoljstvu, o gmoti, o prvinah, o živem bitju nam danes odpirajo tak pogled v čudovito smotno urejenost stvarstva, da moramo ostrmeti nad neskončno modrostjo, ki ne more biti druga kakor osebnega, vse naše pojme presegajočega bitja. Pomislimo samo na teorijo luči in druga ugibanja o najmanjših sestavnih delih gmote, ki pričajo o naravnost bajni zakonitosti. Nikoli se tudi ni tako globoko proučevala duša človeka in narodov pa bistvo vere in njene oblike v njihovem življenju, kakor v našem času, in v vsem tem prizadevanju se očituje goreče iskanje Boga in npravnstvenih vzorov, ki so se vsem vodilnim duhovom zasvetili na obzorju po dveh stoletjih brezverstva, skepticizma in mlačnosti. Prav isto se dogaja v umetnosti in drugod, tako da je v tem iskanju pojavilo tudi že mnogo zablod, prenapetosti in krive mistike, ki pa hrani jedro resnice. Tudi o zgodovini veliko razmišljajo in skušajo v njej odkrivati smoter in smisel, ki ga je položil vanjo »avtor«, te velike drame, dočim so v prejšnjem stoletju tudi na tem področju brodili po najsurovejšem materializmu.

»Vsa pozabljena spoznanja božjih sil in skrivnosti« — piše globoka Ida Görres Coudenhove — »ki so bila utonila v plitvi brozgi velikomestnega misljenja, se zopet vračajo in se poglabljeno oglašajo vsespodsi iz največjih umov in najplemenitejših src.«

Ob skrivnosti Kristusovega rojstva bomo zato prav danes v tolikem in takim prelomu med starino in bodočnostjo prebujeni iz dolgega mrtvila meščanske udobnosti in do dna bitja preizkušeni, spoznali, da smo na poti nazaj k Očetu, da jo moramo hoditi do konca pogumno, požrtvovalno in velikodušno, dokler ne bomo zagledali njegovega obličja in razumeli njegovega klica, katerega smo prezirali in napačno umevali. Ne bo sicer paradiza na zemlji, toda zopetna bujnost in plodovitost rast in plemenitejša prizadevanja za preporod človeka in sveta.

Naročnikom »Naše knjige«

Prva knjiga svetovno znanega romana Charles Dickens:

DORRITOVA NAJMLAJŠA je izšla

Naročnike prosimo, da jo deignjevo v Ljudski knjižarni v Ljubljani, Pred Škofijo 5

FANTEK V NEBESIH

59.

ANGELČEK JE POVEDAL PRESVETI DEVICI VSE NATANKO IN PO PRAVICI, DA SE JE MARJI OROSILO OKO, KO JE VIDELA, KAKO ZELO LJUBI SVOJO MAMICO NA ZEMLJI. »POMAGATI JI HOČEM!« JE OBLJUBILA.

60.

MARIJA JE ODPELJALA ANGELČKA PO STOPNICAH SKOZI VELIK VRT, POLN NEZNH LILIJ IN ROZNIH GRMICEV. — »PELJEM TE K BOGU, DA MU POTOŽIŠ SVOJO PROŠNJO.«

A. Fogazzaro: 69

Palača ob jezeru

»Kaj so mi rekli? Prav nič. Vrtar je stal ob vhodu in mi mahal tako, kakor da bi hotel reči, naj izginem čimprej. Dobro sem ga razumel, okrenil voz in zdirjal v Lecco. Vrnil sem se pozno domov in odšel takoj v posteljo.«

Med tem razgovorom je Silla še sedel na voz, ki je oddrdal po cesti. Kljuse je še precej hitro prestavljalo noge ter od časa do časa sklanjalo glavo do tal. Voznik je neprestano klepetal, čeprav ga Silla ni več poslušal. Čez nekaj časa je umolknil. Vozila sta se mimo cvetočih grmov. Koče, ki so čepale sredi polj, so se dvigale nad murve in se zopet skrivale. Oddaljene gore so se obračale okrog ceste, ki se je vila ob njihovem vznožju, in spreminjale zunanost. Znani vrhovi, ki so obkrožali skrito jezero, so se prikazovali Silli zdaj na desni, zdaj na levi in so rastli pred njim, kakor njegov notranji nemir.

Voznik ni mogel dolgo molčati.

»Kako lepo je bilo predvčerajšnjim zvečer v Palači!« je vzklisknil.

»Zakaj?«

»Ker se je gospa Marina včeraj zjutraj poročila. Ali tega še ne veste? Morala bi se poročiti že prejšnji večer, a pozneje so poroko preložili. Kljub temu pa je zvečer bilo tam vse pokonč.«

Začel je navdušeno pripovedovati o umetnih ognjih, o godbi in še o vsem mogočem. Silla ni slišal niti besedice njegovega pripovedovanja.

Torej se je Marina že poročila in mu je pi-

sala na tak način in pod tem imenom! Beseda Cecilija na koncu brzjavke je bila polna življenja in mu je klicala: »Ljubim te. Pridi! In to na dan poroke! Ali je bil grof zares bolan? Če ni bil bolan, zakaj novoporočenca nista odpotovala? Kaj če grof ni bolan in če je vse le prevara? Ob vsakem ovinku so ga te misli napadale z večjo silo.

Nenadoma ga je voznik prebudil iz razmišljanja.

»Vam je znano, gospod, ga je vprašal, »če je res, da je ženin zelo bogat?«

»Ne vem.«

»Ga poznate?«

»Ne poznam ga.«

»Res? Kar se mene tiče, sem ga videl nekajkrat, a se mi zdi nekoliko... Kako škoda tega krasnega dekleta! Bržkone mora biti on res zelo bogat.«

Počil je z bičem in voz je zdrdral po kamniti poti sredi med hišami zadnje vasice pred grofovskim bivališčem. Bilo je že zelo vroče. Konj se je ustavil pred gostilno in voznik je poklical gostilničarko, naj mu prinese običajno mero »črnill«.

Krčmarica se je približala vozu s kozarcem v roki in vprašala:

»Je že umrl, kaj ne?«

»Kdo neki?«

»Grof vendar!«

»Kdo vam je povedal?« je vprašal Silla in prebledel.

»Mož kruljave Francke, ki je šel pred petimi minutami tod mimo. Ga niste srečali?«

»Pojdiva hitro!« je vzklisknil Silla.

»Pa pojdiva,« je dejal voznik in vrnil krč-

marici kozarec. »Če pa je on šel naprej, si niti malo ne želim, da bi tekel za njim.«

»Poženi vendar!«

Voznik je skomizgnil z ramenji in udaril z bičem po kljusetu.

»Umrl je!« si je medtem dejal Silla. »Jaz nisem pa niti malo pomislil nanj!«

Bridko si je očital to sebično pozabljivost in sree mu je napolnilo nežno čustvo do plemenitega prijatelja njegove matere, do resnega starca, ki mu je odprl svoje sree zaradi svetega spomina. Užil je s svojim skrivnim begom iz njegove hiše. Spoznal je to iz pisma, ki ga je kmalu na to prejel v Milano. Takrat mu vest ni nič očitala, ker je bil prepričan, da je ravnal prav. Kljub temu pa mu je bilo hudo, da se je grof ločil s sveta, ne da bi se bila spravila. Mrtev je! Čez pol ure bo že videl hišo, vso hladno in tiho, obdano od resnih gora.

Sree mu je začelo močnejše utripati, ko je voz zdrdral preko zadnjega klanca proti jezeru, ki se je že svitalo na dnu doline, med vrhovi košatih kostanjev.

Sredi steze, ki vodi na deželno cesto, je stal Riko, resen in s kapo v roki.

»Torej?« je vprašal Silla.

»Vedno enako,« je odvrnil Riko.

»Trei še živi!«

»Da, gospod. Zdaj so pri njem zdravniki.«

»Kateri?«

»Naš zdravnik je, potem novi in gospod pater Tosi. Prišel je iz Lecca danes zjutraj. Počakajte. Imam za vas pismo od gospe Marine. Ne smete nikomur povedati, da ste me videli in tudi jaz ne smem povedati, da sem videl vas.«

Silla je vzel pismo, ki je bilo brez naslova.

Le s težavo ga je odprl, ker so se mu tresle roke. Cital je: »Molčite o brzjavki.« Medtem je Riko močno zašvignjal.

»Zakaj naj molčim?« se je vprašal. »Kako naj tudi to storim?«

Spravil je pismo in vprašal dečka, kako je grofu. Ta mu je začel pripovedovati, da se grof že dalj časa ni počutil dobro. Prejšnje jutro so ga našli nezavestnega na tleh med posteljo in vrati, s spačnim obrazom. Čez nekaj časa si je nekoliko opomogel. Ivanka pa je izjavila, da se od tedaj ni več zavedel in ne spregovoril. To dejstvo je Silla presenetilo. Če se grof ni več zavedel, kako je mogoče razložiti si brzjavko? Morda se mu je za hip vrnila zavest? Če pa brzjavke ni velem poslati grof, tedaj mu je bilo razumljivo Marinino sporočilo.

»Kdo je zdaj v Palači?« je vprašal dečka.

»Gospod ženin je, njegova gospa mati, gospa Kati, nek drug gospod iz Benetk, ki je bil za pričo, in še eden izmed gospodov, ki so bili tu takrat, ko ste bili še vi pri nas.«

»Finotti?«

»Ne, gospod.«

»Ferrieri?«

»Tudi ne.«

»Vezza?«

»Da, da, Vezza. On je bil druga priča.«

Vrata na vrt so bila odprta. Riko je skočil med drevje in izginil. Silla je sam odšel proti stopnicam.

Ko je dospel do konca stopnic, je zagledal Ivanko, ki je šla preko lože s sklonjeno glavo. Videl je, kako je za obupno kretnjo dvignila roko, kakor da bi hotela odgovoriti komu, ki ji je prihajal nasproti.

Šport

Božični turnir Hermežanov

Hermežani so poskrbeli, da ne bodo letošnji prazniki brez vsakega športnega sporeda. Na Stefanovo in v nedeljo bodo priredili v spodnji dvorani Mikličevega hotela turnir namiznega tenisa za klubsko prvenstvo. Oddali bodo več naslovov klubskih prvakov, zlasti zanimive pa bodo borbe med najboljšimi igralci SK Hermesa. Za prvenstvo se bodo potegovali Bogataj, Strojnik Roman in Poženel, je pa tudi nekaj imen, ki ne bodo veliko zaostajala za temi tremi: Milanović, Dular in drugi. Nastopile bodo tudi Hermežanke, med katerimi velja Brcljeva kot trenutno najbolj izurjena tekmovalka. S turnirjem bodo začeli v soboto, 26. t. m. ob 14. nadaljevali pa bodo v nedeljo, 27. t. m. ob 8 zjutraj. Najbolj zanimive točke nedeljskega tekmovanja bodo na sporedu predvidoma ob 10. Vstopnina 1 liro.

Šport v kratkem

Športna sekcija Hermes opozarja svoje bivše Hermesovih aktivnih članov in funkcionarjev, ki se nahajajo v koncentracijskih taboriščih, da nemudoma do 30. t. m. predložijo v tajništvo kluba (uprava kina Sloga) vse osebne podatke imenovanih ter kraj, kjer se sedaj nahajajo v taborišču. Zadeva je izredne važnosti! Pohitite s podatki!

Po 12. kolu državnega nogometnega prvenstva je Livorno spet na vrhu, takoj za njim pa je dvoje torinskih moštev Torino in Juventus. Razvrstitev klubov z vsemi podrobnimi podatki je naslednja:

Livorno	12	8	2	2	22	16	18
Torino	12	8	0	4	28	9	16
Juventus	12	6	3	3	29	22	15
Bologna	12	6	2	4	20	11	14
Ambrosiana	12	6	2	4	17	11	14
Genova	12	6	1	5	33	26	15
Lazio	12	5	3	4	26	25	15
Milano	12	5	6	5	12	12	12
Fiorentina	12	5	2	5	19	22	12
Atalanta	12	5	2	5	15	16	12
Roma	11	3	4	4	11	13	10
Bari	12	3	4	5	15	18	10
Liguria	11	3	5	5	9	19	9
Triestina	12	0	9	3	9	15	9
Venezia	12	1	5	6	9	19	7
Vicenza	12	2	2	8	12	24	6

Od najzanimivejših srečanj prihodnje nedelje omenjamo: Torino:Lazio v Torinu, Fiorentina:Livorno v Firenzi in Roma:Juventus v Rimu.

Nogometno predstavništvo ustaške mladine se pripravlja na mednarodno srečanje z GIL-om. To bo prva mednarodna nogometna tekma prihodnjega leta. Gledali jo bodo v Padovi.

Mednarodni turnir namiznega tenisa bodo priredili od 27. do 31. t. m. v Bratislavi. Udeležili se ga bodo nemški, madžarski, hrvatski in slovaški igralci.

Graško nogometno društvo Sturm so kaznovali zaradi prestopkov, ki so se odigrali na njegovem igrišču dne 6. t. m. z zaporo za sezono 1942-43. Ugotovili so, da je bila rediteljska služba ob priliki, ko je gostoval v Gradcu SK Dunaj, malomarna. Tako bo morala enajstotica Sturma potovati k nadaljevanju podonavskega prvenstva na Dunaj, mesto da bi uživala prednosti lastnega igrišča.

V Mühlleiten so priredili v nedeljo smuške tekme na 10 km, katerih se je udeležilo okrog 100 tekmovalcev. Zmagovalec Pilz je presmačil progo v 36 min. 20 sek.

Ragnhilda Hvegerjeva je še vedno neprekosljiva pač pa čitamo o Madžarki Ilonki Novakovi, da se ji počasi približuje po uspehih. Pri zadnji plavalni prireditvi za prvenstvo Budimpešte je postavila Novakova spet dva madžarska rekorda. 500 m hrbtno je preplavala v 4:29.2 min., 400 m hrbtno pa v 6:02.8 min. Progi sicer nista popularni, rekordi so pa le rekordi!

8000 Monakovčanov je gledalo v nedeljo drsalni nastop obeh Baierjev. Čitamo, da so kili gledalci zlasti z umetnimi plesi na ledu zelo zadovoljni. V monakovskem drsalnem stadionu so tekmovali tudi v hitrem drsanju na 30 in na 50 krogov. Obakrat je zmagal May-Schmidt.

Kso letnici ustanovitve graškega telovadnega društva je poslal nemški državni športni vodja von Tschammer und Osten čestitko, v kateri daje priznanje najstarejšemu telovadnemu društvu na Stajerskem.

V Celovcu bodo priredili tudi letos nemško državno prvenstvo v hitrem drsanju. Prireditelji, o kateri smo tudi lansko leto poročali, bo na Vrbskem jezeru.

Spanska nogometna zveza je povabila Nemce, da bi prišli 18. aprila v Madrid, kjer naj bi bila povratna nogometna tekma med obema reprezentancama.

Umrla nam je v 38. letu starosti naša draga hčerka in mati, gospa

Franja Dominko roj. Urek

učiteljica

Pogreb bo v četrtek, 24. dec. 1942, ob 3 pop. z Žal, iz kapelice sv. Frančiška.

Ljubljana, dne 22. decembra 1942.

Zalujoči:

FRANJA, mati; TOMO in MILOJKO, otroci; Marija, uslužbenka.

Mali oglasi

Službe

Iščejo:

Službo išče

diplomirana otroška sestrica negovalka k dojenčku ali k večjemu otroku za takoj ali pozneje. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Vestna« 7181.

Službe

Dobe:

Postrežnico

za gospodinjstva dela ter vajeno nekaj kuhe, mlajšo, pridno, pošteno, takoj sprejemno od 8 do 15. ure. Hrana in plača dobra. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7183.

Prodamo

Pisalni stroj

zajamčeno brezhiben, poceni prodaj. Naslov pri upravi »Slov.« št. 7188.

Prodaj

Otroške igračke

volnene damske obleke, in drugo. Šušel Jaroslav, Kotnikova 13. (m)

Preproge

Prodajam dve originalni perzijski, kakor tudi dve bosanski preprogi za povojno ceno. Ogleda se: Sv. Petra cesta 25, vprašati v gostilni.

Suhe gobe

prodaja Gospodarska zveza, Ljubljana, Bleiweisova št. 29.

Glasba

Ljubitelji glasbe!

Stalno na zalogi najnovejša jazz-plošča. Tudi še nekaj slovenskih komadov. Vedno vodeče znamenje: Elektrotón, Columbia, Polydór, Fonit. La voce del padrone in Odeon. (E)

Kupimo

Kupim stroj

za izdelovanje cementne strešne opeke. Ponudbe podružnici »Slov.« v Novem mestu pod »Dobro ohranjen« št. 7013. (K)

Polhove in vse druge

kože od divjačine kupujem po zelo visokih cenah, ker imam dobre zveze z tuzemskimi trgovci. Zdravilo, trgovina, Ljubljana, Stari trg 30. (K)

Računski stroj

kupim ali zamenjam za pisalnega. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Kalkulante« št. 7187. (K)

Razno

V italijansčino

in nemščino prevaja vloge, prošnje, listine, zapriseženi sodni tolmači PINTAR, Cigaletova št. 1 (poleg sodišča).

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenec«!

Cerkvena glasba o božičnih praznikih

V stolnici. Sveti večer, ob 5: Premrl: Pokonci, narodil, Haydn. Marijacejska maša, Premrl: Graduale, Vavken: Pastirci, kam hitite, Arnič: Božična. — Sveti dan, ob 10 (spremlja orkester): Rihar: Zveličar nam je rojen zdaj, Nowowiejski: Missa pro pace, Premrl: Graduale, Schnabel: Transseamus, Premrl: Le spi. — Na Stefanovo Kimovčeva božična maša: Lepi hlevček Betlehem, v nedeljo pa Filkejeva: Oriens ex alto.

Cerkev sv. Jožefa. 24. na vigilijo pred božičem ob 5 popoldne slovesna sv. maša. Izvaja se: Sveta noč, zložil Fr. Gruber. Pri slovesni maši: Missa pastoralis, zložil A. Rihovsky; Graduale tecum principium, zložil St. Premrl; po ofertoriju: Hac nocte cum natus est Jesus, zložil dr. A. Chlondovsky; po maši: Raduj, človek moj, zložil L. Cvek. — 25. na sveti dan ob 8 slovesna sv. maša, med katero se izvaja: Missa solemnis in hon. BMV., zložil J. B. Meuerer, z orkestrom: Graduale Viderunt omnes, zložil St. Premrl; Ofert: Tui sunt coeli, zložil M. Filke; po maši: Zveličar nam je rojen zdaj, zložil Gr. Rihar. — 26. na praznik sv. Stefana ob 8 sv. maša z blagoslovom, med katero se izvajajo razne slovenske božične pesmi naših skladateljev z orkestrom.

Cerkev pri Križankah. 24. na vigilijo pred božičem ob 5 sv. maša, pri kateri se pojejo razne slovenske božične pesmi. — 25. na sveti dan ob pol 11 slovesna sv. maša. Izvaja se: Missa de Nativitate D. N. J. Ch., zložil J. Gruber; Graduale: Viderunt omnes, zložil A. Foerster; Ofert: Tui sunt coeli, zložil Fr. Krenn; po maši: Noč božična, zložil p. H. Sattner. Vse s spremljevanjem orkestra. — 26. na praznik sv. Stefana ob pol 11 sv. maša z blagoslovom, med katero se izvajajo razne slovenske božične pesmi naših skladateljev z orkestrom.

Romunija gradi novo mesto

Romunski gradbeni minister inž. Busila je imenoval posebno komisijo za postavitev in obnovitev mesta Panciu v Moldaviji. Kakor znano je to mesto leta 1940. močno poškodoval potres, ki je poleg povzročene velike materialne škode zahteval tudi več človeških žrtev.

Skrivnost skrivljene sveče

Roman

T. Ks. se je vrnil v spalnico, vzel z mizice ob postelji svetilko in začel vse natančno preiskovati. Odkril je sled krvi, ki je v neenakomerni proggi vodila v zunanjo sobo, kjer se je nenadno izgubila ob vznožju stopnic, ki so šle v gornjo klet. Nato je sled spet našel. S sobno svetilko je prišel do konca in ni mogel več dalje. Zato si je moral pomagati z žepno svetilko, ki jo je imel pri sebi.

Vse je kazalo, da je moralo biti nekaj težkega, kar je kdo vlekel po sobi. Sled je držala v kopalnico, ki jo je bil sicer že površno pregledal, a zdaj jo je še skrbneje in ne brez uspeha.

Kopalnica je imela namesto vrat nekako dvojno špansko steno in ko je ta zaklon odrihal, je čutil, kakor bi bilo za njim nekaj, kar ovira, da bi mogel na stežaj odpreti. Smuknil je v prostor in posvetil z žarnico za zaklon, kjer je ležal že trd mršav pes, z žarečimi očmi in iztegnjenim jezikom in kazal rumene čkane, ves spačen od zadnjega boja, preden je poginil.

Okoli vratu je imel ogrljak in na njem še nekaj členov pretrgane verige. T. Ks. se je zamisljen vzpel po stopnicah in odšel iz kuhinje.

Belinda Mary — ali je umorila Kara ali je ubila psa? Gotovo, ubila je tega ali onega psa. Mogoče pa je ubila tudi oba.

IX.

Drugo jutro je odšel T. Ks. po neprespani in skrbni polni noči poročat načelniku. Večerniki so bili polni »Chelseaske skrivnosti«, a podatki so bili pičli.

»Doselej,« je poročal T. Ks. svojemu predstojniku, »se mi ni posrečilo, da bi izsledil Gathercola, a tudi sluga ne. O Gathercolu vemo samo to, da je poslal svoj članek, kateremu je priložil posnetke, v »Times«. Natakarnji v klubu, kjer se je mudil, ne vedo o njegovem kretanju nič določenega. Pravijo, da je čudaški, da je prišel tja samo slučajno, in ravnatelj, katerega sem vprašal o njem, je povedal, kako je bilo večkrat, da je Gathercole prišel in odšel, ne da bi opazili. Odšli smo tudi v njegovo stanovanje v Lincoln's Inn, a zdi se, da je vse razprodal, preden je odšel v Patagonijo, in stanovanje odpovedal. Edina sled je, da je neki človek, ki mu je baje po osebnem popisu podoben, snoči z vlakom ob enajsti odpotoval v Pariz.«

»Tajnico pa ste gotovo videli?« je vprašal načelnik.

T. Ks. je strahoma pričakoval to vprašanje. »Tudi ona je odšla,« mu je suho odvrnil. »in je od snoči po 5.30 ni bilo več videti.«

Sir George se je naslonil na stolico in si kuštral goste sive lase.

»Edina oseba, ki je ostala,« je rekel s pikrim poučkom, »se mi zdi, da je Kara. Bi nemara želeli, da bi prepustil ta slučaj komu drugemu? Prav za prav ni to vaš posel. Ali pa le hočete sami še dalje raziskovati?«

»Rad bi sam nadaljeval, gospod,« je odgovoril T. Ks. odločno.

»Kaj pa, niste sicer nič novega odkrili glede Kara?«

T. Ks. je pritrdil.

»Vse, kar sem odkril o njem, je zanj porazno,« je odgovoril. »Zdi se, da si je skušal iz častihlepega priboriti v Albaniji najpomembnejši položaj. Zato je podkupoval in podpiral turške in albanske uradnike in tako pridobil v ondolinah krajih že veliko število pristašev. Bartholomew mi je povedal, da ga je Kara že vprašal o možnosti, ali bi britanska vlada priznala »fait accompli« v Albaniji, in mu prigovarjal, naj zastavi svoj vpliv v kabinetu, da bi priznal položaj, ki bi nastal po kakršnem koli prevratu. Ni dvoma, da je Kara organiziral vse politične umore, o katerih so preteklo leto poročali iz Albanije. Našli smo tudi ogromne vsote denarja in listine, kar smo prepustili vse Foreign Officeu, ki naj ukrene po zakonu svoje.«

Sir George je dolgo mislil, potem pa rekel: »Mislim, da se vam posreči razmotiti ta problem, ako najdete tajnico.«

T. Ks. je odšel iz urada vse prej ko vesel. Nameraval je iti zajtrkovat, a se je spomnil, da je obljubil obiskati Johna Lexmana.

Bi mu li mogel John Lexman dati ključ za razrešitev te tragične zmede? Nagnil se je iz takšija in zaklinal vozniku nov naslov, kamor naj ga pelje. Taksi se je ustavil pred vrati hotela Greath Midland, ko je prav tedaj odhajal iz njeg John Lexman.

»Ali bi stopili z menoj na zajtrk?« je rekel T. Ks. »Mislim, da je veste za vse novice?«

»Bral sem, da je bil Kara ubit, ako je to, kar mislite,« mu je odgovoril. »Res, istočasno

smo govorili snoči prav o tej zadevi, ko se je oglašil telefon. Boga bi zahvalil, ako bi se ne bili vi vmešali v to,« je rekel zaskrbljeno.

»Zakaj? Kaj mislite s tem?« je vprašala pristav začudeno.

»Rajši bi, da bi vas ne bilo tam, ko sem se vrnil,« mu je odvrnil John bridko. »Kot sem enkrat za vselej končati s to umazano zadevo, ne da bi zapletel vanjo svoje prijatelje.«

»Pretenkočutni se mi zdite,« se je zasmejal T. Ks. in ga potrepljal po rami. »Rad bi, dragi moj, da bi se z menoj izgovorili in mi povedali vse, kar veste, ter mi tako pomagali razjasniti to skrivnost.«

John Lexman je gledal naravnost pred se s temnim in zaskrbljenim pogledom.

»Vse bi storil za vas, T. Ks.,« je rekel mirno, »in to še zlasti, ker ste bili tako dobri z Grace, a v tej zadevi vam ne morem pomagati. Sovražil sem Kara, dokler je živel, in sovražim ga tudi mrtvega,« je vzklisknil in v njegovem glasu je bila jeza in sovraštvo. »Bil je najpodeljši človek, kar jih je kdaj dihalo. Ni bilo lopovščine, ki bi se je ne bil posluževal, in ni bilo še tako grozne krutosti, s katero se ne bi ponašal. Če se je kdaj prelevil na zemlji zlodej v človeka, se je v Remingtonu Karu. Zato je bila zanj ta slava preusmiljena. Toda ako je Bog, mora ta človek trpeti v peklenu na vse večne čase za svoje zločine.«

T. Ks. ga je osuplo gledal. Ob sovraštvo, ki ga je kazal njegov obraz, mu je kar zastal dih. Takega odpora in srda ni pri njem nikdar prej opazil.

»Kaj vam je storil Kara?« je vprašal. John je pogledal skozi okno.